

HWANG DONG-HYUK: NYERD MEG AZ ÉLETED

Adósrabszolgák viadala

TESZÁR DÁVID

A NETFLIX GYEREKJÁTÉKOKRA HANGSZERELT, ULTRABRUTÁLIS KOREAI SOROZATA EGY HÓNAP ALATT VÁLT NÉZETTSÉGI REKORDOT DÖNTŐ VILÁGSIKERRÉ.

Csupán idő kérdése volt, mikor kerül ki egy tökéletes mém a Netflix konzekvensen képviselt nemzetközi tartalomgyártási nagyüzeméből: mindenekelőtt a koreai popkulturális hullám (*hallyu*) aktuális világtrendje, az ingerküszöböt átütő, látványos ellentétekre épülő alapötlet és egy kiépült infrastrukturális háttér (egy idejű hozzáférés több mint 210 millió előfizetőnek, szinkron 13 és felirat 31 nyelven) kellett ahhoz, hogy mindez létrejöhesse. A Netflix már az első koreai gyártású sorozatával, *A királyság titkaival* (2019) nagyot dobantott, de ekkor még nem távolodott el túlzottan a legnépszerűbbnek számító koreai televíziós sorozatműfajoktól (mint a *sageuk*, vagyis a helyi kosztümös történelmi film, a kortárs közegbe helyezett romantikus vígjáték és az örökzöld melodráma). A *Nyerd meg az életed* (*Squid Game*) azonban markáns váltást

jelez, ugyanis ez az ezredforduló idején kivirágzó új koreai film zsánerpalettájából válogat (thriller) és a szélsőséges erőszakábrázolásában olyan kultikus alkotásokat idéz meg, mint az *Oldboy* (2003) vagy a *Keserédes élet* (2005). Tudvalévő, hogy a posztapokaliptikus mozik vagy a katasztrófafilmek esetében a szereplők kényszerből küzdenek a túlélésért, de nincs ez másként a halálig tartó játékra épülő disztópiák esetében sem, amelyekben a kiválasztott személyek nem szállhatnak ki a vetélkedésből (lásd *Az éhezők viadala* film-szériáját, a *Battle Royale*-t vagy az *As the Gods Will*-t). A *Nyerd meg az életed* író-rendezője, Hwang Dong-hyuk (*Silenced*, 2011) nagyban támaszkodik az utóbbi alkotásokra (halálig tartó játék, ahol csak egy maradhat), viszont

„Egy tökéletes mém”

újdonság a szabad akarat jelenléte: minden koreai versenyzőjelölt eldöntheti, hogy részt akar-e venni a hatalmas pénznyereményért. Egy valami azonban közös a játékosokban: valamennyien adósrabszolgák, akiknek szinte lehetetlen visszafizetni a felhalmozott tartozásukat. Hwang az *Élősködők* (2019) direktorával ellentétben nem a szimbólumok és a finom ecsetvonások embere, kapitalizmus-kritikája baltával van faragva, akár csak a mexikói *Új világrend* (2020): figurái elnagyolt skiccek az anyjával élő, szerezsejáték-függő főhőstől az áruló, alfahím gengszteren és az opportunista középkorú anyakarakteren át a naiv, jószívű pakisztáni

vendégmunkásig. Viszont ahhoz nagyon ért, hogy felépítsen egy nagyon markáns, szigorú szabályok között működő, titokzatos és élénk színekben pompázó, könnyen mémesíthető univerzumot, ahol az 1970-es évek Dél-Koreájában népszerű, életre-halálra menő gyerekjátékok zajlanak. Figyelemre méltó az is, hogy a játékosokon kívül beemel egy külső perspektívát (lásd a fiatal rendőr alakját), ezzel pedig egy további lebilincselő történetzállal gazdagítja a sztorit. Arra itt most nincs keret, hogy említésre kerüljön minden helyi jellegzetesség és nyelvi finomság, amely árnyalja az egyébként nagyon világos struktúrát és karakterdinamikát (mint a zöld szabadidőruha '70-es éveket idéző koreai designja, vagy az észak-koreai menekült lány esete, aki az öccsével észak-koreai akcentussal beszél, a játék szereplőivel viszont standard szülői kiejtéssel), annyi azonban bizonyos, hogy Hwang úgy merített a japán képregényekből (*Battle Royale*, *Liar Game*, *As the Gods Will*), hogy közben a koreai közegre adaptált egy univerzális, mindenki számára érthető problémakört (szélsőséges vagyoni egyenlőtlenségek egy kizsákmányoló rendszerben). Különösen emlékeztet a kedves kis gyermekjátékok színes-szagos, klasszikus zenével megtámogatott játéktére és a végtetekig kiélezett harc kontrasztja, ahol előzetesen még az sem világos, egymás ellen vagy pedig egy csapatban fognak játszani a versenyzők. Az örületesen nagy siker okán (142 millió néző, 50x szorzó a készítési költség és az összbevétel között) a folytatás borítékolható, mindazonáltal jelentékeny mennyiségű ironia van abban, hogy a kapitalista rendszer megsemmisítő kritikáját izgalmas viadalokba csomagoló sorozat hatására hirtelen megugrott a kereslet az adósrabszolgák által viselt tornacipők és számozott tréningruhák iránt – én például a Fashion Streeten futottam össze Halloween idején egy rikító rózsaszín ruhás, fekete maszkos *Squid Game*-örbe.

NYERD MEG AZ ÉLETED (Squid Game) – koreai, 2021. Rendezte és írta: **Hwang Dong-hyuk**. Kép: **Lee Hyeong-deok**. Zene: **Jaeil Jung**. Szereplők: **Lee Jung-Jae** (Seong), **Park Hae-soo** (Cho), **Oh Jeong Su** (Oh), **Jung Ho-yeon** (Kang). Forgalmazó: **Netflix**. 9x55 perc.

